

Financial Fair Play

Sepp Blatter en Michel Platini tijdens een FIFA-congres in 2015. Later kregen beide voetbalbestuurders een jarenlange schorsing. © EPA

Afgelopen week koffie gedronken op een terras in Cassis. Le Bistrot de Nino, zo heette het etablissement. Op een miniterrasje, alsof het voor hem en zijn gevolg alleen was gecompieerd, zat een oudere man ook koffie te drinken. Hij zat er al voor ik de koffie bestelde, zat er nog toen ik de koffie afrekende, en toen ik na anderhalf uur wandelen terugkeerde om te lunchen zat hij er nog, maar nu samen met een vrouw.

Nino was mij aangeraden. Noblesse oblige. Een plek voor de beau monde van Cassis. Aan de muur hing een grote foto van dezelfde oudere man van op het terras toen hij nog in betere doen was, dertig jaar en evenveel kilo's geleden. Hij stond in de druilregen op een voetbalveld. Sokken half opgetrokken. Hij droeg die mythische zwart-witte streepjes van Juventus. “*Est-ce que c'est lui?*,” had ik de ober bij die eerste koffie al gevraagd. Je wist maar nooit. *Oui*, had die geantwoord.

Michel Platini is wat dikker geworden. Hij zag er niet bepaald ongelukkig uit, terwijl dat wel had gekund na al die jaren in verplicht ballingschap. Het was de week dat zijn geesteskind, de Financial Fair Play, ten grave werd gedragen. Het doet Platini oneer aan dat hij de geschiedenis zal ingaan als de man die geld heeft ontvangen van FIFA-baas Sepp Blatter om zich geen tegenkandidaat te stellen voor het voorzitterschap. Platini was toen al voorzitter van de UEFA, maar hij wilde nog hoger en daarvoor had hij alle troeven in huis.

Die afspraak en het (smeer)geld dat daarmee gepaard ging was een gigantische blunder en heeft Platini de kop gekost. Als ik het had gedurfd hem aan te spreken - bijvoorbeeld als hij mij had herkend als de interviewer van twintig jaar geleden namens European Sports Magazines, quod non - dan had ik mijn ongetwijfeld indrukwekkend openingsstatement alvast klaar. Ik had hem gezegd dat het jammer was dat hij zich in de val had laten lokken. Maar dat hij verder alleen maar de juiste beslissingen heeft genomen in die acht jaar Europees voorzitterschap. En dat zijn opvolger, in tegenstelling tot hijzelf, een handpop is van de rijke clubs.

Platini was de man die heeft geprobeerd om de grote clubs met hun puissant rijke eigenaars en hun in steen gebeitelde almacht aan de ketting te leggen. Zo zorgde hij ervoor dat niet langer de helft van het

te verdienen geld van de Champions League automatisch bij de rijkste clubs uit de rijkste landen terecht kwam, maar slechts 40 procent. Die andere 60 procent werd op het veld verdiend.

Met het verdwijnen van Platini hebben de grote clubs de klok kunnen terugdraaien: sinds 2018 is 70 procent van wat een club verdient in de Champions League niet gerelateerd aan prestaties maar aan historische resultaten en de grootte van de thuismarkt in mediarechten. Rijk werd slapend rijker.

Platini is ook de man die de Financial Fair Play (FFP) liet uittekenen. Hij ging daarmee in tegen de trend om een club te kopen, gekke investeringen te doen en vervolgens de club met schulden beladen van de hand te doen. Of een club kopen en zoveel investeren dat de thuismarkt ontworcht werd.

Het principe van de FFP was nobel: voetbalgerelateerde uitgaven moesten worden gedekt door

voetbalgerelateerde inkomsten. Een beetje verlies mocht: 5 miljoen euro over drie seizoenen, of 30 miljoen over drie seizoenen als daar een kapitaalsverhoging tegenover stond. Nobel, zoals gezegd, maar het heeft niet gewerkt. De FFP werd in de markt gezet als een instrument om de pariteit tussen de clubs te bevorderen, maar dat was het helemaal niet. Waar de Amerikaanse profsporten zes instrumenten hebben om competitief evenwicht te bevorderen zou Europa

het klaren met een tipje op te lichten van de donkere financiële sluiers van het voetbal? Kom nou. Blijven dromen.

Zelfs die FFP is nu op de schop gegaan. De grote clubs hebben verkregen dat ze 70 procent van hun inkomsten mogen uitgeven aan salarissen. Dat is veel, heel veel zelfs, te veel. In de efficiënter beheerde Amerikaanse competities draait de ratio omzet-salarismassa rond de 55 procent. Ex-premier Yves Leterme maakte zich daar afgelopen zaterdag in een gesprek met *Het Laatste Nieuws* zorgen over. Dat is nergens voor nodig want het systeem dat hij met hard en ziel heeft bewaakt als chieft investigator van de onderzoekskamer van de Financial Fair Play werkte ook niet.

Dat had ik Platini ook nog willen zeggen. Dat de FFP een amechtige poging was om een markt te reguleren die niet gereguleerd wil worden. En dat we ooit in Europa het Amerikaans model krijgen. En dat die Superleague onvermijdbaar is.

Platini probeerde de grote clubs met hun puissant rijke eigenaars en hun in steen gebeitelde almacht aan de ketting te leggen